

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Externis Regulis Amoris Et Morum, Legibus Utique, ac Præceptis
Virtutum Theologicarum, & Cardinalium, necnon Decalogi & Ecclesiae -
Libros Vndecim Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput XV. Casus, in quibus censetur, vel non censetur quis fidem negare.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73203)

ut Bellarminus observat in lib. de Scrip-
torib. Eccles. cum Possævino, aliisque cri-
ticis librorum Censoribus.

199 Siquis proinde compelleretur coram ido-
lo genuflectere, vel thurificare, gravissi-
mum peccatum foret id facere, tamen ex-
terna illa genuflexio & thurificatio non ad
idolum, sed ad Deum verum, vel ad latentem
Crucifixum dirigeretur. Sicque S. Cong-
regatio de propaganda fide, Innocentio
X. approbante, declaravit 12. Septembris
1645. ut videre licet apud Thomam Hur-
tadum, ad calcem suarum resolutionum mo-
ralium de martyrio fidei.

200 Omnis itaque simulatio in materia reli-
gionis detestanda est, summâque libertate,
erectoque animo fidei veritas prædicanda:
quia *nihil veritas erubescit, nisi solummodo
abscondi*, ait Tertullianus lib. 7. adversus
Valent. c. 1. Verùm, proh dolor! innume-
ri hodie Christiani Christum confiteri eru-
bescunt in moribus, dum eos pudet chris-
tianam sectari modestiam, humilitatem,
&c. vitæque suæ se mundi potius servos con-
fidentur, quam Christi. Innumeri etiam
Christiani prædicare, & practicare erubescunt
sermone Christi (adversantes laxitati-
bus sæculi) ne hominibus videantur Rigoristæ,
seu nimis rigidi. Ait verò Christus,
quod coram Patre suo non eos solum eru-
besceret, qui ipsum, sed & qui sermones ip-
sius erubuerint. Qua de re plura infra c. seq.

CAPUT XV.

*Casus, in quibus censentur, vel non censentur
quis fidem negare.*

201 PRIMò fidem negasse censentur Libella-
tici illi, de quibus Cyprianus epist. 15.
31. 52. & in tract. de lapsis, qui scilicet ne
pro fide cruciarentur, vel ad Magistratus
traherentur, pecuniâ libellum à Magistra-
tibus obtinebant, testificantem quod sacri-
ficassent, seu Imperatorum edictis satisfecis-
sent, prohibentemque ne fidei causâ com-
prehenderentur. Quia accipere testimonium
idololatriæ, quasi per te commissæ, etsi non
commiseris, est velle reputari pro idololatra.

202 Teste tamen Ludovico de la Cerda in ad-
versariis sacris c. 139. fuerunt alii Libellatici,
qui, ne humanâ fragilitate in tormentis de-
ficerent, datâ Magistratui pecuniâ, ab eo li-
bellum obtinebant, in quo Magistratus, sine
ulla testificatione huiusmodi, nihil aliud fa-
ciebat, nisi ministris suis, & satellitibus præ-
cipere ne latorem libelli Christianæ religionis
causâ comprehenderent. Et isti nihil illicitum
committebant. Cùm licitum sit pecuniâ re-
dimere iniquam vexationem, seu persecutio-
nem, à qua sicut elongare se licet fugien-
do, sic & eam à se elongare, pecuniam dan-
do. Cùm hoc nihil aliud sit, nisi pecu-
niam dare, ne tormentis urgearis fidem ne-

gare, vel idolis sacrificare. Quòdque liceat
iniquam vexationem pecuniâ redimere, suo
nos exemplo Act. 17. docuerunt Jason, &
alii discipuli Pauli, qui datâ pecuniæ summâ
sefe redemerunt à vexatione Gentilium, &
Judæorum Thessalonicensium.

Et hinc incarcerati, vel cruciati propter
fidem, possent è carcere, vel tormentis fu-
gere, etiam datâ custodibus vel tortoribus
pecuniâ, ut abire permitterentur, si hoc
absque scandalo fieri posset. Quòd si socius
quadraginta Martyrum, è stagno gelido in
balneum tepesfactum fugiens, reputatus fuit
fidei desertor: hoc non ideo præcisè, quia
è stagno gelido exivit, sed quia ingressus in
balneum tepesfactum, à Tyranno præfixus
fuerat in signum negationis fidei.

2º Fidem negare censentur, qui negant
se Christianos, in iis circumstantiis, in qui-
bus negatio ista significat, ut sonat, Chri-
stianæ religionis negationem, & non solum
negationem politici hostis certæ nationis,
adversus quam Christiani bellum gerunt.
In his quippe circumstantiis, negare se Chri-
stianum, perinde est ac negare se Hispa-
num, Italum, &c.

3º Qui interrogati ab hæreticis, an sint
Romano-Catholici, Papistæ, &c., id ne-
gant. Cùm enim apud hæreticos *Papista*
idem valeat, ac sectator fidei seu Ecclesiæ
Romanæ; qui negat se Papistam, negat se
fidei Romanæ sectatorem. Secus dicendum
de eo qui interrogatus, an sit Sacerdos,
Monachus, &c. id negat: cùm enim multi
Catholici sint non Sacerdotes, non Mona-
chi, &c. negatio Sacerdotii, Monachismi,
&c. non cenietur negatio Catholicismi.

4º Qui interrogati, cujus sint religio-
nis, respondent se esse Mahometanos, Cal-
vinistas, &c. Eâ quippe responsione non so-
lum negant Catholicismum (nullus quippe
Mahometanus, Calvinista, &c. Catholicus
est) verùm etiam profitentur sectam Catho-
licismo contrariam.

5º Quicumque usurpant ceremonias, &
ritus, ex natura sua, vel ex usu, seu insti-
tutione hominum, significantes cultum, vel
professionem falsæ religionis, cujusmodi
sunt thurificare, vel genuflectere coram
idolo; cœnam Calvinisticam cum solemnitate
solita sumere; cum hæreticis Psalmos
canere; coram hæretico Ministro, in tem-
plis ipsorum, matrimonia celebrare; vel
in hæreticorum Communitate profiteri se
conjugi cum Communitate sancta Dei, &c.
Hoc est enim, vel verbo, vel facto, profiteri
se idololatram, Calvinistam, &c.

A nonnullis tamen Authoribus non par-
vi nominis, Catholici permittuntur hæreti-
corum matrimoniis, vel funeribus, ritu hæ-
retico peractis, assistere, non ut religionum
honorem deferant matrimonio, vel funeri ta-
liter peracto, sed ut civilem honorem ami-
cis deferant, purè spectando ea, quæ agun-

tur, nec in precibus, aut ceremoniis ipso-
rum communicando. Hoc enim fundamen-
tum habet in facto Naaman assistentis sacri-
ficio idololatrico Regis sui, eidemque Re-
gi obsequium purè humanum, Regibus
præstari solitum, tunc exhibentis. Ex quo
facto Lyranus in cap. 5. lib. 4. Reg. con-
cludit, captivæ Christianæ esse licitum, in
æde Mahumetica, eadem dominæ suæ ob-
sequia præstare, quæ domi vel alibi præ-
stare consuevit. Ideò Tertullianus lib. de
idololatria c. 16. *Causa* (inquit) *sum con-
siderande, quibus præstatur officium. Nam si prop-
ter sacrificium vosatus assistam, ero particeps ido-
lolatricæ; si me alia causa conjungit sacrificanti,
ero tantum spectator sacrificii.*

209 Quòd si Catholicis liceat modo dicto as-
sistere matrimonii hæreticorum, consequens
videtur quòd convivii etiam nuptialibus
eodem modo assistere liceat, tametsi nefarias
nuptias honorare non liceat, nec de iis gau-
dere, in iisve communicare. Ita Malderus,
Coninck, Castro Palao, & alii, tametsi secus
censeat Lessius in Auctario ad 1. 2. casu 26.

210 Et quia aliquæ sunt ceremoniæ, seu actio-
nes, quæ, in certis quidem circumstantiis,
lege, vel consuetudine significant cultum fal-
sæ religionis, in aliis tamen circumstantiis
alium habent usum, ab ista significatione
separatum, ut siquis de medicorum consilio,
sanitatis causâ circumcideretur: licet in prio-
ribus circumstantiis usurpari non possint;
secus in posterioribus, dummodò circum-
stantes cognoscant eas non usurpari, tam-
quam ceremonias sectæ illius, nec tamquam
ceremonias pertinentes ad rationem cultus
religiosi (cùm fides & religio non permit-
tant Deum colere ceremoniis propriis falsæ
sectæ) sed tamquam aliquid purè huma-
num, ad naturalem utilitatem, vel neces-
sitatem.

211 Si dicas hinc consecrarium esse, quòd,
secluso scandalo, licitum sit in extrema ne-
cessitate scilicet comedere idolothyta, id est
carnes idolis immolatas, non ut talia, sed
ut communes cibos ad sedandam famem,
subveniendumque necessitati.

Respondeo Vasquez 1. 2. disput. 162.
cap. 5. A Lapide in cap. 10. epist. 1. ad Cor.
Cardinalem de Lugo disput. 14. de fid.
sect. 5. & noviores passim id concedere,
secluso scandalo, fundantes se partim in A-
postolo 1. Cor. 10. dicente: *Si quis vocat
vos infidelium* (ad prandium vel cenam) *&
vultis ire: omne quod vobis apponitur* (etiam
idolothytum, ut patet ex contextu) *mandu-
cate, nihil interrogantes, propter conscientiam. . .
Si quis autem dixerit: Hoc immolatum est idolis:
nolite manducare, propter illum qui indicavit
(ne putet te idololatria participem) & prop-
ter conscientiam. . . non tuam, sed fratris tui,
ne scilicet tuo exemplo, & ipse contra con-
scientiam suam comedat. Partim in ratione,
quæ dicitur in necessitate licitum esse vesci*

cibo de se indifferenti, ad finem necessitatis
sublevandæ. Idolothytum verò est cibus se-
cundum se indifferens: cùm enim idola, qui-
bus immolatum est, sint dii ficti, adeoque
nihil secundum se, immundas reddere ne-
queunt eticas sibi immolatas. Apostoli qui-
dem Actor. 15. prohibuerunt esum idolo-
thytorum, non tamen univerfis fidelibus,
sed solis fidelibus Antiochiæ, Syria, & Ci-
licie, ad declinandam offensionem Judæo-
rum converforum, ibi commorantium, pro-
ut Baronius observat, patetque ex inscrip-
tione epistolæ, quam hac de re scripserunt:
*Apostoli & seniores Fratres, his qui sunt An-
tiochia, Syria, & Cilicie Fratribus ex Gentili-
bus.* Et quamvis fidelibus omnibus prohi-
buisset, ipsorum prohibitio non obligasset
in extremo illo vitæ periculo, secluso aliun-
de scandalo.

Video tamen hac in re difficultatem: 212
quia Augustinus epist. 47. alias 154. & lib.
de bono conjug. c. 16. & lib. 32. contra
Fauftum c. 13. consultus, an Christianus ex-
tremâ fame pressus, si nihil inveniat, nisi ci-
bum in idolo positum, & nemo adit qui
scandalizari possit, debeat mori, potius quam
eum comedere? Responderet, si certum est
esse idolothytum, melius christianâ virtute
respuitur. Si autem vel non esse scitur, vel
ignoratur, sine ullo conscientie scrupulo in
usum necessitatis assumatur. Similiter S. Leo
I. epist. 70. ad Niceram c. 5. rogatus de cap-
tivis Christianis, qui vel metu dominorum,
vel fame adacti, manducaverunt idolothy-
ta, respondit, quòd agere deberent peni-
tentiam.

A Lapide loco citato putat quidem Au-
gustinum, dicendo, melius christianâ virtute 213
respuitur, insinuare, quòd licitum sit co-
vesci, tametsi melius sit abstinere, & fame
mori. Sed Augustinus potius insinuare vi-
detur, quòd debeat mori, & non possit vesci,
tum quia aliâ exactè non responderet pro-
positæ sibi quæstioni, an scilicet debeat
mori, aut exinde cibari? tum quia in secun-
da demùm parte responsionis dicit, sine ul-
lo conscientie scrupulo, id est tutâ con-
scientiâ, vesci posse. Quia tamen Augustinus
in epistola illa 47. dicit, *de escis idolorum ni-
hil amplius nos debere observare, quam quod
precepit Apostolus;* Apostolus verò loco cita-
to non prohibet absolutè esum idolothyto-
rum, dummodò non fiat cum infirmâ con-
scientiâ, vel cum scandalo aliorum: Augusti-
nus omninò videtur intelligendus, pro iis
circumstantiis, in quibus idolothytorum
manducatio, secundum infirmam conscientiam
manducantis, creditur consensus quidam
in cultum idolorum, prout esse vulgò cre-
debatur Augustini tempore. Pro quibus
proinde circumstantiis optima est ipsius res-
ponsio. Eadem explicatio applicanda est
Conciliis, & Patribus, simili modo dicen-
tibus, moriendum potius quam idolothytis
vesci.

vescendum. Sanctus Leo verò de iis captivis loquitur, qui idolothyta comederant, ad id adapti à dominis, ad promovendum cultum deorum suorum, quique eum in finem ipsis alios cibos subtraxerant, licet captivi illi eum ob finem non comedisent, nec deos illos pro diis in corde suo habuissent. Qua de causa S. Leo ibidem statuit, mitius cum ipsis agendum.

214 Alia difficultas, præcedenti affinis, hic proponi solet, an Catholicis inter hæreticos versantibus, licitus sit esus carniū diebus ab Ecclesia vetitis, ne agnoscantur ab hæreticis? Certum est quòd non, si ex hoc non imminet ipsis grave malum, sed aliqua dumtaxat hæreticorum derisio.

Sed quid si Catholici ex hoc merito timeant periculum vitæ, vel gravis vexationis? Carnium esum diebus ab Ecclesia vetitis tunc ipsis licitum asserit Card. de Lugo disp. 14. sect. 9. n. 104. referens Azorium, Becanum, Hurtadum, Thomam Sanchez, & Coninck. Neque enim peccant contra legem ecclesiasticam, utpote non obligantem in tali necessitate: neque contra legem divinam de non neganda fide vera, nec profitenda falsâ. Quia carniū esus die interdicto non censetur talis negatio, nec professio: cum neque ex natura sua, neque ex hæreticorum lege sit signum illius; Catholicique multi, vel ex dispensatione, vel ex gula carnes edant diebus interdictis. Igitur ob esum illum judicari non possunt hæretici, nisi temerariè, & absque sufficienti fundamento.

215 Nihilominus esum illum Catholicis illicitum censent Valentia tom. 2. disp. 2. q. 5. p. 6. s. 4. Sylvius 2. 2. q. 3. a. 2. conclus. 3. §. sequitur 5. videturque sententia ista probabilior. Quia licet carniū esus, diebus illis, non sit ex natura sua, neque ex lege, signum falsæ religionis, istis tamen in locis, ex consuetudine utentium, accipitur ut signum religionis novitiæ, dum non constat de contrario: quia ab hæreticis frequentari solet, in contemptum legis Ecclesiasticæ, vel certè in protestationem libertatis conscientia; cui contemptui, vel protestationi nunquam consentire licet, ne quidem metu mortis, uti factò suo Eleazarus ostendit 2. Machab. 6. & SS. Machabæi ibidem cap. 7. Et quamvis esus ille non sit signum unice significans contemptum illum, vel protestationem (cum aliunde procedere possit, v. g. ex gula, vel necessitate, vel voluntate occultandi fidem) est tamen signum æquivocè contemptum illum, vel protestationem significans, postquam hæretici communiter illud usurpant, ad ostendendum, quòd veram Ecclesiam non agnoscant, nec subijci velint legibus illius. Signum autem æquivocum falsæ sectæ usurpare, est contra fidem, quando infideles illud intelligunt in significatione sectæ suæ, & fideles prævident in ea si-

Tom. II.

gnificatione ab ipsis intelligendum. Quia tale signum in illis circumstantiis usurpare, est, quoad exteriorem apparentiam, cum hæreticis quoad hoc consentire, hæreticæque libertati ipsorum participare. Nisi ex aliis circumstantiis aliud appareat, ut apparet in Oratoribus Catholicorum Principum, in Anglia, vel Hollandia degentium, qui, si diebus ab Ecclesia vetitis carnes edere concipiuntur, non idèd cum hæreticis consentire, nec præsentia libertati ipsorum communicare censentur: cum subjectionem erga Romanam Ecclesiam publicè profiteantur.

216 6°. Fidem implicitè negare, falsamque sectam profiteri censentur, qui utuntur vestibus, vel signis per legem, vel consuetudinem institutis ad designandum Ministrum, & professorem falsæ sectæ. Ideoque Christiani, propter nullum vitæ periculum evitandum, uti possunt huiusmodi veste, vel signo, ad fidem suam occultandam, saltem si advertant circumstantes accepturos ejusmodi vestem, vel signum tamquam significativum professionis falsæ fidei. Ita D. Antoninus, Cajetanus, Sylvester, Valentia, Toletus & alii communiter contra Sanchez, Azorium, Turrianum, Granadum, Amicum, Card. de Lugo, Coninck, Castro Palaum, &c. Quia ejusmodi vestibus uti, est veste, tamquam signo, significare se esse professorem falsæ sectæ, cum animadversione, quòd circumstantes accipient usum talis vestis, tamquam signum istius professionis, tametsi naturaliter assumi possit ad latendum sub tali veste, vel ad corpus tegendum. Non licet autem Christianis uti ejusmodi signis, ne quidem æquivocis, saltem in dictis circumstantiis. Cum hoc sit veram religionem dedecore afficere in æstimatione hominum. Quam ob causam sicut proferre non licet, etiam ad bonum sensum, voces æquivocas, significantes negationem fidei, & aliquid aliud, animadvertendo, quòd ab audientibus accipietur in sensu negationis fidei; ita similiter, &c. Eandem ob causam olim non licebat Christianis jurare per fortunam Cæsaris: quia signum erat infidelitatis, teste Eusebio l. 4. sicut nec sacros Codices tradere: ob eandem rationem. De ista traditione videri potest Augustinus l. 7. de baptismo c. 2.

217 Si tamen infidelium vestis, ex lege vel consuetudine regionis ubi sumus, non sit signum distinctivum religionis à religione, sed nationis à natione; Christianus ejusmodi veste rationabili de causa uti potest, dummodò scandalum absit; prout secularis uti potest veste Monachi, ut è Prætoris manibus elabatur, & Monachus uti potest veste hominis secularis, ut per terras hæreticorum incolumis transeat. Sic enim subinde prudentia dicitur, ut aliis prodesse possimus. Et hoc modo vestibus Anglicanis in Anglia prudenter utuntur Religiosi, & Sacerdotes absconditi. Nec illicitè robalia

Q

turcicâ, vulgò *turbante*; nostri mercatores Constantinopoli utuntur, morem gentis imitantes, juxta illud, *dum fueris Roma*, &c. Neque per hoc mentuntur. Quia per usum illum nec mercator significat se Turcam; nec Monachus sæcularem, nec sæcularis Monachum: cum juxta de causâ præscindere possit, de factoque præscindat rationem tegumentis à ratione talis signi; sicut æquivocâ voce, rationabili de causâ, quis uti potest, & plerumque utitur in sensu vero, præscindendo à sensu falso, eaque taliter utendo, utitur absque mendacio.

218 Nec similiter dici potest in casu antedicto, utpote in quo Dei & religionis honor non permittit, ut ratio signi præscindatur à ratione tegumentis, in usu talis vestis: cum enim instituta supponatur in signum professionis falsæ sectæ, ex usu talis vestis Christianus existimandus est tenere illam sectam falsam, profiterique falsam religionem; adeoque negare veram. Quod est veram religionem apud infideles dedecore afficere. Quod semper illicitum est. Religiosus verò dedecore non afficit statum religionis, deponendo religiosam vestem, dum transit per hæreticam regionem; imò eam honorat: id enim facit, ne eam exponat ludibriis hæreticorum.

219 7°. Fidem implicite negare censentur frequentantes templa hæreticorum, assistentesque publicis precibus, ac concionibus ipsorum, dum ex circumstantiis apparet frequentationem & assistentiam illam publicâ potestate præscriptam, ad promovendam & honorandam falsam sectam, ut si Rex hæreticus publico edicto, sub gravissimis pœnis, injungat omnibus subditis suis, tempore publicarum precum, vel concionum, frequentare templa hæreticorum, eorumque precibus, cœtibus, & concionibus interesse, prout tempore Pauli V. injunxit Rex Angliæ. Super quo interrogatus Paulus V. re cum doctissimis Theologis communicatâ, scripsit ad Catholicos Angliæ 10. calendis Octobris 1606. in hæc verba: *Accepimus compelli vos, gravissimis pœnis propositis, templa hæreticorum adire, cœtus eorum frequentare, concionibus illorum interesse. Profecto credimus procul dubio eos qui tantâ constantiâ atrocissimas persecutiones, infinitas propemodum miserrimas hæcenus perpessi sunt, ut immaculatè ambularent in domo Domini, nunquam commissuros esse, ut coinquinentur communione desertorum divina Legis. Nihilominus zelo pastoralis officii nostri impulsus, & pro paterna sollicitudine, quâ de salute animarum vestrarum assidue laboramus, cogimur monere vos, atque obtestari, ut nullo pacto ad templa hæreticorum accedatis, aut eorum conciones audiat, vel cum ipsis in ritibus communicetis, ne Dei iram incurraatis. Non enim licet vobis hæc facere, sine detrimento divini cultus, ac vestra salutis. Quia scilicet omnibus ritè pensatis, satis apparebat, edi-*

ctum istud non esse purè politicum, sed tendere in promotionem falsæ sectæ, perniciosæque fidei Catholicæ.

220 Sicut & aliud edictum ejusdem Regis, quo Catholicos Anglos obligare voluit ad jurandum, quòd neque Papa, neque Sedes, vel Ecclesia Romana potestatem haberet Regem deponendi, vel alicui Principi extraneo auctoritatem concedendi, terras ipsius invadendi, vel ullos subditorum suorum exonerandi ab obedientia suæ Majestatis, non obtinere quâcumque excommunicatione, &c. Quòdque nec Papa, nec alius quicumque potestatem haberet ipsos absolvendi ab hoc juramento. De quo juramento idem Pontifex, à Catholicis Anglis pariter interrogatus, respondit, quòd hujusmodi juramentum, salvâ fide Catholicâ, & salute animarum suarum, præstare non possent, cum multa contineret, quæ fidei & salutis apertè adversantur.

221 Siquis tamen, extra circumstantias supra dictas, hæreticorum templa ingrediatur, ibique eorum conciones audiat, non ut cum hæreticis communicet, sed ut observet quid ibi agatur, vel prædicetur, excusari potest, dummodo nullum sit scandalum, nec propriæ subversionis periculum.

CAPUT XVI.

Non solum graviter, & valde graviter peccatur, coram infidelibus Christum erubescendo in materia fidei; sed & coram Catholicis ipsius erubescendo in materia morum.

222 **V**aldè frequens hodie est peccatum istud, & ideò multi sunt, qui non satis reflectunt ad gravitatem ipsius: quia, ut Augustinus Enchirid. c. 80. observat, peccata quantumvis magna & horrida, cum in consuetudinem venerint, aut parva, aut nulla esse creduntur. Sed adeò noxius est error iste, ut Augustinus exclamet: *Va peccatis hominum, quæ sola iniuriata perhorrescimus.* Et reverà peccatum istud esse gravissimum, probatur ex terribilibus verbis Christi 223 Luc. 9. *Qui me erubuerit, & sermones meos, hunc Filius hominis erubescet, cum venerit in majestate sua.* Verba ista terribilia jure voco: quid enim magis timendum, quàm in tremendo judicii die habere Christum nobis adeò offensum, ut recuset nos inter suos agnoscere?

224 Porro verba ista dici non possunt procedere adversus eos solos, qui Christum erubescunt apud Idololatrias, vel Paganos, seu alios infideles, dum agitur de fide confitenda. Imò procedunt etiam adversus eos qui moralem doctrinam ipsius erubescunt apud ipsosmet Catholicos; quandoquidem Christus addat: *& sermones meos*, id est doctrinam meam. Enimverò Christum erubescimus, non solum quando ipsum erubescimus, ut Magistrum fidei, sed & quando ipsum